

WMO-PLATFORM, adviesraad voor de

Secretariaat:
Mej. G. Veenstraat 21, 8701 CT Bolsward
wmoplatformswf@gemeenteswf.nl

het netwerk van vier lokale raden en het wmo-platform SWF is

- ✚ hét officieel en onafhankelijk adviesorgaan van het gemeentebestuur
- ✚ heeft alléén de belangen van de (potentieel) kwetsbare inwoners voor ogen, en
- ✚ is aanspreekbaar als *dé levendige* organisatie van de vraagzijde

AAN -het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Súdwest-Fryslân, en

verzonden per mail 07.02'15 info@gemeenteswf.nl.

betreft reactie op notitie:
--plan van aanpak ondersteuning mantelzorgers

afschrift -de leden van de Kommisje
Boarger en Mienskip
05.02'15 griffie@sudwestfryslan.nl
-voorzitter cliëntenraad WWB
-voorzitter CIG

datum 7 februari 2015

Geacht college,

Op 8 december jl. werden ons drie notities gemaïld met een ambtelijk voorstel voor een procedure gericht op het nog in 2014 vaststellen van de drie stukken door het college.

Wij hebben in ons schrijven van 10 december o.a. gewezen op:

- de onmogelijkheid om nog vóór de Kerst te adviseren, en
- het belang van, o.i. met name de notitie PvA ondersteuning mantelzorg, alsmede
- ons voornemen een werkgroep bijeen te roepen gericht op een concept-advies voor de algemeen bestuur vergadering van heden: 5 februari 2015.

In het regulier overleg van de wethouders en ons dagelijks bestuur, d.d. 15 december, is van uw zijde meegedeeld dat besluitvorming over de notitie "mantelzorg" niet zal plaatsvinden vóór ons advies is uitgebracht.

ad PvA Vrijwilligersinitiatieven

In de bijeenkomst van 15 december hebben wij erop gewezen dat met uw besluit inzake "harmonisatie subsidies" (2014) meerdere vrijwilligersorganisaties en –initiatieven zijn gekort. Dat stelt vraagtekens bij uw besluit om nú met een nieuwe éénmalige stimulans van € 100.000,00 te komen.

In onze vergadering van 5 februari werd hier nog eens op gewezen.

ad PvA mantelzorgondersteuning

Over dit onderwerp is door een grote groep uit het netwerk van het wmo-platform SWF gesproken op 11 december, 6 januari en 13 januari. Daarnaast werden op 9, 13 en 31 december en 11 en 14 januari gesprekken gevoerd in kleiner verband, o.a. met uw Mevrouw M.Gorren, ter voorbereiding en uitwerking van de werkgroepbijeenkomsten.

Een grote groep uit ons netwerk heel veel leeswerk verricht. De in de notitie aangehaalde literatuur werd doorgenomen (al dan niet als schriftelijke samenvatting).

De discussie in de werkgroep is "blanco" gestart: --wat is mantelzorgers-ondersteuning, --wat zeggen de verschillende (ervarings)deskundigen daarover, en --hoe past ons commentaar in het door de gemeenteraad vastgesteld beleidsplan(nov.'14).

Dit heeft erin geresulteerd dat wij in deze reactie op uw voorgenomen collegebesluit niet *en detail* ingaan op de ambtelijke notitie. De ambtelijke notitie biedt een goed beeld van de problematiek van ondersteuning van mantelzorgers in het algemeen.

Dat die problematiek ook in onze gemeente grote aandacht behoeft in wordt duidelijk gemaakt, door een aantal (o.i. hoofd-)punten daaruit te lichten:

- 15.000 (potentieel over-) belaste mantelzorgers,
- 56% van hen hebben (dringende) woonwensen (-aanpassing, -verhuizen, -bijeeno wonen)
- respijtzorg, en misschien wel in het bijzonder het aantal plaatsen "dagopvang" (waarvan; met de terugloop van intramurale voorzieningen, verwacht mag worden dat dat aantal minder wordt)
- deskundigheid: in de ambtelijke notitie wordt meerdere keren "de vinger op een zere plek" gelegd "is er wel voldoende beschikbare- en bereikbare deskundigheid voor ondersteuning van mantelzorgers?"
- preventie. In belangrijke mate te vertalen in het tijdig "vinden" van de potentieel overbelaste mantelzorger en cliënt. Vinden en adequaat faciliteren is wellicht één van de belangrijkste preventieve activiteiten. Mede gericht op de "verzilverings-gedachte" waarnaar in het beleidsplan zozeer wordt gestreefd.

De eerste zin van de ambtelijke notitie luidt: "*het is een flexibel plan dat gaandeweg tot uitwerking zal komen*"

De gedachte daarachter onderschrijven wij.

In de voorstellen herkennen wij echter maatregelen die nú genomen worden en van een kostenplaatje worden voorzien; maar "los van elkaar" tot *uitwerking komen*.

Ter illustratie moge de samenvatting van de notitie dienen. Dertien actiepunten:

--scholing GT; aandacht -stipepunten, -woonsituaties, -vrijw./professionele respijtzorg; --onderzoek naar mogelijkheden.. / overleg en afstemming... / beter in beeld krijgen... .

Stuk voor stuk goed onderbouwde voorstellen die onzes inziens echter een (bestuurs)organisatorische context missen om in "optelsom van de voorstellen" een optimaal effect te verkrijgen.

Wij hebben ten behoeve van uw besluitvorming daar:

- een *lijn van redeneren naast willen leggen*, en
- een lijst van *concrete aanbevelingen en acties aan toe willen voegen*.

Daarbij zijn wij uitgegaan van de organisatorische context zoals in het "beleidsplan" is vastgelegd en de in 2015 (e.v.) voorgenomen en te verwachten organisatorische ontwikkelingen.

In drie paragrafen geven wij hieronder respectievelijk

1.- een lijn van redeneren weer, uitmondend in een onzes inziens logische organisatorische maatregel (noem het visie) voor een plan van aanpak

2.- Vier V-model: vinden, versterken, verlichten en verbinden. Op basis van dit model doen wij aanbevelingen / actievoorstellen die uit te voeren zijn binnen de onder 1.- genoemde visie. Op punten komen de aanbevelingen, al dan niet in andere bewoordingen, overeen met de voorstellen gedaan in de ambtelijke notitie.

3.- samenvattend voorstel om op korte termijn in gesprek te komen over de vragen:

--kan de voorgestelde visie door alle betrokkenen worden onderschreven

--heeft dit consequenties voor de (ambtelijk) voorgestelde financiële paragraaf.

1.- lijn van redeneren naast de notitie "ondersteuning mantelzorgers"

Het centrale thema in de uitvoeringsorganisatie zoals neergelegd in het collegeprogramma en het beleidsplan is:

--belangrijk uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid zijn de "clusters"; waarin als gevolg van de bestuurlijke schaalvergroting de "noodzakelijke verdiepingsslag naar de burger" tot uitdrukking kan komen

--zes gebiedsteams die dichtbij de mensen om wie gaat staan, aanspreekbaar en herkenbaar zijn en die het voorliggend veld in de directe omgeving van de (potentieel) cliënt kennen

--versterking van de eigen kracht in wisselwerking met versterking van de informele zorg is de gewenste ontwikkeling waarop áán gestuurd wordt

--de uitgesproken wens om op een zorgvraag maatwerk te leveren .

In alle overleg van uw gemeentebestuur met het netwerk van het wmo-platform is het belang benadrukt van de "gelaagde netwerkstructuur" van het platform. In het beleidsplan komt dit tot uitdrukking in het voornemen in elk gebied een lokale raad te zien als de "natuurlijke gesprekspartner" van het GT.

Er zijn activiteiten gaande om in de vijf (wij zien Sneek als één gebied voor één lokale raad) gebieden nieuwe lokale raden te organiseren. Dit verloopt succesvol.

De nieuwe lokale raden zullen zich ontwikkelen, elk op eigen wijze.

Wij voorzien dat juist op het terrein van het vrijwilligerswerk, de (organisatie van)de onafhankelijke cliëntondersteuning en de (organisatie van) ondersteuning van mantelzorgers een taak kan liggen voor de lokale raden.

Wij zien het als een logisch vervolg op alle voornemens en organisatorische maatregelen die in het beleidsplan zijn genomen dat:

--de gebiedsteams

--de lokale raden

--het "breed overleg"

--de Stipe-punten

gezien worden als één gebiedsorganisatie, ieder met behoud van eigen verantwoordelijkheden maar onder de gemeenschappelijke noemer "het belang van de (potentieel) kwetsbare inwoner".

De bestuurlijke erkenning van een dergelijke "gebiedsorganisatie" en het faciliteren daarvan, zal onzes inziens leiden tot een effectief netwerk waarin de (mantel)zorg-vraag van adequate- en innoverende ondersteuning en oplossingen kan worden voorzien.

Concreet: wij stellen voor over dit onderwerp op basis van een uitspraak van het college per gebied een werkconferentie te organiseren, uitmondend in afspraken over concrete vervolg-acties.

Vervolg-acties zoals die genoemd worden in de 13 voorstellen van de ambtelijke notitie, maar ook de 39 acties zoals die hieronder, met name onder de kop “verlichten”, worden opgevoerd. Wij realiseren ons dat de -13 en de -39 elkaar op punten overlappen. Dit wordt zo mogelijk per punt aangegeven.

2.-aanbevelingen / actievoorstellen

Ondersteuning van mantelzorgers is cruciaal onderdeel in de nieuwe aanpak van (langdurige) zorg. Bij het opstellen van onderstaande aanbevelingen / actievoorstellen heeft de werkgroep de indeling gevolgd zoals die in de nota's:

- “Mantelzorgondersteuning is de basis. Aandachtspunten voor lokaal beleid” van eind 2014 is verwoord onder **Vinden**, **Versterken**, **Verlichten** en **Verbinden**, en
- “Acht basisfuncties voor mantelzorgondersteuning” uit 2009.

Voor Súdwest-Fryslân schetsen wij langs die weg globaal het volgende beeld voor mantelzorgondersteuning. Wij menen met dit geschetste beeld een basis te leggen voor nader gesprek.

Vinden

Langdurig en intensief voor je naaste zorgen is voor iedereen vanzelfsprekend. Dat gebeurt heel veel. Volgens cijfers van het SCP telt Súdwest-Fryslân ongeveer 15 000 mantelzorgers; waarvan 2 000 zwaar tot óverbelast zijn. Mensen die dat betreft praten er niet of nauwelijks met anderen over. Ze staan ook zeker niet vooraan met een vraag om ondersteuning.

Gevolg is regelmatig dat mantelzorgers overbelast raken en door diverse ontwikkelingen is er de komende jaren sprake van een toenemende dreiging van zware tot overbelasting met alle gevolgen van dien. Gezien het belang van hun mantelzorgverlening is het dus zaak om hen te bereiken, te “vinden”. Waar en hoe doe je dat?

leefpad:

Via scholen, sportverenigingen, uitgaansgelegenheden, werk(gever), sportverenigingen, kerken/moskeeën, ouderenbonden, vakbonden, buurthuizen/-verenigingen, patiëntenverenigingen, mantelzorgcafés, kinderdagverblijf, internet (Facebook/Twitter).

zorgpad:

huisartsen, praktijkondersteuners, (wmo-loket), gebiedsteams, thuiszorgmedewerkers, maatschappelijk werkers, fysiotherapeuten/logopedisten/enz., intramurale zorginstellingen (ziekenhuizen, revalidatiecentra, verzorgings- en verpleeghuizen, ggz-instellingen, enz.), Stipepunten, Stichting Present, Stand-by Fryslân (Humanitas), Rode Kruis en de Zonnebloem zelfzorgorganisaties / zelfhulpgroepen en overige vrijwilligersinitiatieven in de zorg.

breed overleg:

Van belang is dat al deze organisaties (“vindplekken”) gebruikt worden, dat er contact mee is en informatie over mantelzorgondersteuning mee uitgewisseld kan worden. In onze gemeente vindt een *breed overleg* plaats. Dit *breed overleg* kan, als ontmoetingspunt, een belangrijke schakel spelen in mantelzorgondersteuning in onze gemeente. Het *breed overleg* komt nu 2 x per jaar bij elkaar. Die frequentie kan omhoog en op een meer gericht zijn op onderlinge kennisuitwisseling, informatie”markt”, inter-actief en minder gericht op informatieverstrekking door de gemeente alleen.

Als hierboven gesteld, zijn wij van mening dat het *breed overleg* in nauwe samenwerking van gemeente(lijke medewerkers) en de lokale raden in de vijf “gebieden” plaats zou moeten vinden.

Met “het gebied” als uitgangspunt kan organisatorisch gewerkt worden aan een hecht kennis-netwerk. Dat laat onverlet dat op gemeentelijk niveau samenkomsten kunnen worden ge-organiseerd rond thema’s of bijvoorbeeld “de mantelzorgdag”.

mantelzorgers binnenboord

Om mantelzorg te kunnen verlenen, geven veel mensen als eerste hun hobby’s/sport op. Hobby- en sportvereniging betrekken bij mantelzorgbeleid is daarom van belang. Gebruik maken van het landelijke programma hiervoor: “Mantelzorgers Binnenboord” overwegen toe te passen in Súdwest-Fryslân.

tenslotte

Let bij het “vinden” van mantelzorgers wel op de manier in woord en geschrift waarop dit gebeurt, sluit aan bij de beleving van mantelzorgers. Veel mensen herkennen zich niet in de betiteling “mantelzorger”.

Betrek (ex)mantelzorgers in de manier van het “vinden” en het benaderen van mantelzorgers.

Versterken

Het verlenen van mantelzorg is belangrijk in de aanpak van de (langdurige) zorg. Zelfredzaamheid, zelfregie en zelfhulp zijn belangrijke uitgangspunten van de stelselherziening.

Mantelzorgers zijn vaak zeer zelfredzaam, maar worden daarin ook vaak belemmerd en aan hun belangrijke werk wordt vaak voorbij gegaan door uitsluitend aandacht te besteden aan degenen die (langdurig) verzorgd wordt.

Het is daarom van belang dat gebiedsteam-medewerkers bij (de voorbereiding van) een keukentafelgesprek benadrukken dat de mantelzorger aan het gesprek deelneemt.

Een apart gesprek met de mantelzorgers moet als mogelijkheid aangereikt worden.

Geef de mantelzorger een formele rol in het proces van aanvraag, onderzoek en indicering.

Biedt ook mantelzorgers de mogelijkheid om gratis onafhankelijke cliëntondersteuning te krijgen.

gemeente / lokale raden / wmo-platform

1. stimuleer (ex)mantelzorgers om deel te nemen in lokale raden / cliëntraden
2. laat het collectieve belang en de waarde van mantelzorg blijken
3. maak samen met de “georganiseerde vraagzijde” (waarin mantelzorgers zich vertegenwoordigd weten) uit wat u met het budget voor waardering doet. Dit is trouwens wettelijk geregeld in de WMO 2015 art. 2.1.6. Daarmee sluiten wij aan op het gestelde daarover in de ambtelijke notitie
4. gebruik de jaarlijkse waardering ook om kennis te maken met (nieuwe) mantelzorgers en beter zicht te krijgen op mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften
5. zorg ervoor dat mantelzorgers in de gemeente op de hoogte zijn van hun rechtspositie die in de wmo is vastgelegd, zodat ze weten dat er ondersteuningsmogelijkheden voor hen zijn. Wij menen dat de lokale raden hierin een rol kunnen vervullen
6. betrek (ex)mantelzorgers als ervaringsdeskundigen bij voorlichtingsbijeenkomsten, bijvoorbeeld
  - o in voorlichtingen voor professionals van zorg- en welzijnspartners of zorgvrijwilligers
  - o of bij gastlessen op scholen m.b.t. jonge mantelzorgers. Vanuit de jonge mantelzorgers van FAWAKA (www.fawaka.nu) worden al enige jaren gastlessen gegeven op Friese scholen. Sluit daarop aan. Ook hierin volgen wij het advies van de ambtelijke notitie
7. biedt (ex)mantelzorgers mogelijkheden ook binnen bestaande infrastructuur – denk aan Gebiedsteams, lokale raden en Stipepunten – input te kunnen geven voor passend mantelzorgbeleid.

Verlichten

Wij brengen hierbij aanbevelingen / actiepunten onder de aandacht langs de lijn van de “acht basisfuncties”.

netwerk:

- gebiedsteam bespreekt of er bij mantelzorger en zorgvrager sprake is van een ondersteunend netwerk, brengt dit in kaart en bespreekt met betrokkenen hoe naar behoefte dit netwerk te gebruiken (8.1 in ambtelijke notitie).

informatie en advies:

8. zorg voor een *toegankelijke* actuele sociale kaart
9. zorg voor *laagdrempelige informatiepunten* zowel fysiek (Stipepunten, wijkgebouwen) als digitaal (Buurtlink, Facebook/Twitter, enz.). Wij zien dit punt als een belangrijk gegeven in de samenwerking: -lokale raad, GT, -breed overleg, -Stipepunt *per gebied georganiseerd*
10. biedt maatwerk in de informatieverstrekking en advisering.

emotionele steun en educatie:

11. organiseer emotionele ondersteuning vanuit de eigen netwerken rond mantelzorgers, bijvoorbeeld door inzet van netwerkcoaching (p.5 ambtelijke notitie)
12. faciliteer maatjescontacten, zoals vriendendiensten, buddyzorg en mantelzorgmaatje
13. faciliteer naast lotgenotengroepen ook een zelfhulpgroepen
14. organiseer/faciliteer specifieke cursussen voor mantelzorgers zoals ‘Grenzen stellen als mantelzorger’ en ‘Kunnen loslaten’
15. organiseer/faciliteer naar behoefte specifieke medische cursussen in samenwerking met professionele zorgaanbieders.

Waar hier wordt gesteld: faciliteer, wordt bedoeld “waar mogelijk: per gebied<>waar nodig: gemeentelijk/bovengemeentelijk”

respijtzorg:

16. koop als gemeente voldoende directe respijtzorg in in de vorm van kortdurend verblijf, dagbesteding en respijtzorghuis. Gebruik bij het definiëren van “voldoende” *de georganiseerde vraagzijde per gebied* (voorstel 4 ambtelijke notitie)
17. stimuleer de opzet en uitbreiding van informele respijtzorg (zorgvrijwilligers) zoals burenhulp en maatjesprojecten, zoals van Stand-by Fryslân
18. bevorder de training en (professionele) begeleiding van zorgvrijwilligers (voorstel 7 ambtelijke notitie)
19. maak als gemeente voor het tijdig signaleren en preventief inzetten van respijtzorg gebruik van afspraken met gecontracteerde zorgaanbieders en (subsidie)relaties met vrijwilligersorganisaties
20. biedt maatwerk in de respijtzorg: financiering uit de wmo, én de Zvw.

financiële-, praktische- en materiële hulp

- v. organiseer dat mantelzorgers parkeerpas en/of een tegemoetkoming in reiskosten krijgen
21. biedt de mogelijkheid van de mantelzorgpas; biedt de mogelijkheid van de mantelzorgpas. Het beschikbaar stellen van zo’n pas zal leiden tot het bereiken van meer mantelzorgers en past daarom ook goed bij “Vinden”.
22. biedt (in samenwerking met uitkerende instanties) aan mantelzorgers met een uitkering, naar behoefte, (gedeeltelijke) vrijstelling van sollicitatieplicht

23. biedt, binnen de gemeentelijke mogelijkheden, financiële ondersteuning aan mantelzorgers die door extra kosten en/of verminderde inkomsten in financiële problemen komen
24. zorg voor betaalbare passende kinderopvang in de buurt en zorg voor een speciale vergoeding. Kan voor jonge gezinnen met een mantelzorgsituatie van groot belang zijn
25. faciliteer woningaanpassingen en inzet van hulpmiddelen, zodat gemakkelijker voor een naaste gezorgd kan worden
26. houd, als er raakvlakken zijn, bij beleidsontwikkeling op welk terrein ook, rekening met het primaire belang van een zo optimaal mogelijke zorg thuis, bijvoorbeeld: bouw levensloopbestendige woningen en wijken
27. ontlast de mantelzorger door zonedig (vrijwillige) administratieve ondersteuning in te schakelen
28. faciliteer ICT-oplossingen die ondersteunend zijn voor zorgvragers en mantelzorgers
29. omdat bekend is dat het aantal “werkende mantelzorgers” in de komende jaren zal toenemen: heb oog voor de mantelzorgers in de ambtelijke organisatie van de gemeente en maak er werk van hen te ondersteunen. Geef in het personeelsbeleid het goede voorbeeld aan andere werkgevers en vakbonden om het combineren van werk en mantelzorg mogelijk te maken
30. aanbeveling om te informeren bij de Stichting Werk en Mantelzorg (www.werkenmantelzorg.nl)
31. stimuleer werkgevers in de gemeente te werken aan mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid
32. biedt ex-mantelzorgers die weer (meer) willen gaan werken na de mantelzorgperiode mogelijkheid aan tot integratie

In veel van de bovenstaande punten sluiten wij aan op (de strekking) van de voorstellen gedaan in de ambtelijke notitie.

33. wees helder in wet- en regelgeving over de juridische (on)mogelijkheden van praktische en materiele hulp zodat zowel mantelzorger als zorgvrager helderheid hebben.

gebiedsteams, stipepunten en optie mantelzorgmakelaar

34. in de aanpak “één gezin, één plan, één regisseur” zal de gebiedsteam-medewerker ook voor de mantelzorger de aanspreekpersoon zijn
35. de sterke kant van de Stipepunten is de collectieve ondersteuning, zoals het organiseren van diverse lotgenotencontacten. Laat primair dit hun verantwoordelijkheid zijn en niet individuele mantelzorgondersteuning. Verhoog de frequentie van de lotgenotencontacten, zoals mantelzorgcafé's
36. laat de kennis en ervaring van de Stipepuntmedewerkers, lokale raden en breedoverleg ten goede komen aan de gebiedsteams door met die teams per gebied regelmatig regulier in overleg te zijn (als “natuurlijke gesprekspartner” cf. het gestelde in het beleidsplan)
37. onderzoek of bij complexe mantelzorgproblematiek de gemeente in en om de gebiedsteams voldoende expertise heeft om dit op te lossen of dat de dienstverlening van bijvoorbeeld een mantelzorgmakelaar aan te bevelen is.

Verbinden

Mantelzorgers vormen een cruciale schakel in de (langdurige) zorg thuis. Aan herkenning /erkenning door professionals en samenwerking met mantelzorgers moet veel aandacht besteed worden.

professionals en mantelzorgers (op microniveau):

De gemeenten dient van gecontracteerde zorgaanbieders te verwachten dat:

38. ze hun beroepskrachten trainen/scholen in de omgang met mantelzorgers --als collega's, --als “schaduw” cliënt, --als naaste van de cliënt en --als expert. Daarbij kan deelname aan het landelijk programma “In voor mantelzorg” (www.invoormantelzorg.nl) wellicht bevorderd worden.

professionals en mantelzorgers (op mesoniveau):

39. maak op organisatieniveau afspraken bij de inkoop van zorg en ondersteuning via aanbesteding of subsidie over samenwerking met mantelzorgers.

Ook hier sluiten wij aan op voorstellen in de ambtelijke notitie.

3.- samenvatting commentaar

Samengevat komt het commentaar van het wmo-platform SWF neer op de navolgende punten:

- de notitie “plan van aanpak ondersteuning mantelzorgers” schetst een goed beeld van de problematiek
- in de notitie wordt de urgentie van onderdelen van de problematiek ook goed aangetoond
- de notitie mondt uit in een reeks actiepunten die, onzes inziens, onvoldoende samenhang vertonen: zowel onderling als binnen de context van het voorgestane beleid zoals vastgelegd in het beleidsplan
- die samenhang kan niet worden --opgelegd, --in één sjabloon gevat, of -top-down bedacht.

Het gaat om innoveren, aanvullen, samenbrengen van bestaande (vrijwilligers) initiatieven en organisaties; daarom wordt voorgestaan dat

- **in de centrale context van het beleidsplan per gebied werkconferenties worden gehouden op basis van een door het gemeentebestuur uitgesproken wens**
- **in die werkconferenties kan deze gebiedsaanpak mee aan de hand de voorstellen in paragraaf 2 leiden tot effectieve organisatorische vernieuwing**
- **bijzondere aandacht verdienen de actiepunten:**
  - **wonen/zorg<>zorg<>wonen**
  - **respijtzorg: m.n. gericht op “dagopvang”**
  - **project: werkenmantelzorg.**

Een delegatie van de werkgroep “ondersteuning mantelzorgers” is gaarne bereid hierover nader met u te overleggen.

Met vriendelijke groet,
het algemeen bestuur van het
wmo-platform Súdwest-Fryslân,
R.Hogendoorn , secretaris.-
EG Gaarlandt , voorzitter.-